

Sygn. akt II Ca 917/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 marca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Sławomir Krajewski
Sędziowie:	SSO Wiesława Buczek - Markowska (spr.) SSO Karina Marczak
Protokolant:	st. sekr. sądowy Dorota Szlachta

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 4 marca 2015 roku w S.

sprawy z powództwa (...) **Bank Spółki Akcyjnej we W.**

przeciwko (...) **we W.**

o zwolnienie spod egzekucji

na skutek apelacji wniesionej przez powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Goleniowie z dnia 26 lutego 2014 roku, sygn. akt I C 915/13

oddala apelację.

Sygn. akt II Ca 917/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 26 lutego 2014 roku Sąd Rejonowy Goleniowie w sprawie z powództwa (...) Bank Spółka Akcyjna we W. przeciwko (...) we W. o zwolnienie spod egzekucji (I C 915/13):

I. oddalił powództwo;

II. zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.200 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym zastępstwa procesowego,

III. odstąpił od obciążania powoda na rzecz pozwanego kosztami procesu w pozostałym zakresie.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w następującym stanie faktycznym:

(...) Bank S.A. we W., na podstawie umowy kredytu (...) z dnia 26 listopada 2008 roku udzielił R. K. kredytu na zakup pojazdu marki V (...), rok produkcji 2005, nr VIN (...). W celu zabezpieczenia spłaty kredytu, kredytobiorca podpisał umowę na zabezpieczenie. Pismem z dnia 29 stycznia 2010 roku Bank wypowiedział kredytobiorcy umowę kredytu z

uwagi na niewywiązanie się przez R. K. z umowy kredytu. W dniu 28 czerwca 2013 roku w postępowaniu prowadzonym przeciwko R. K. (sygn. akt KM 315/13). O powyższym fakcie powód został poinformowany w dniu 5 lipca 2013 roku.

W piśmie z dnia 11 lipca 2013 roku powód wezwał wierzyciela dłużnika do odstąpienia od egzekucji wskazując, iż jest właścicielem pojazdu. W dniu 5 sierpnia 2013 roku wierzyciel złożył wniosek o umorzenie egzekucji z ww. ruchomości dłużnika. W konsekwencji postanowieniem z dnia 8 sierpnia 2013 roku, Komornik Sądowy wydał postanowienie o umorzeniu postępowania. (...) Bank S.A. we W. wniósł powództwo o zwolnienie od egzekucji ww. pojazdu w dniu 5 sierpnia 2013 roku.

W tak ustalonym stanie faktycznym w ocenie Sądu Rejonowego powództwo podlegało oddaleniu.

Sąd przywołując treść art. 316 § 1 k.p.c. oraz 841 § 1 k.p.c., wskazał że powództwo o zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji dopuszczalne jest wtedy, gdy do tego przedmiotu już skierowano egzekucję przez zajęcie i nie może zostać wytoczone po zakończeniu postępowania egzekucyjnego, bowiem jest wówczas bezprzedmiotowe. W sytuacji kiedy w postępowaniu egzekucyjnym dojdzie do umorzenia egzekucji z ruchomości przez organ prowadzący egzekucję z uwagi na zwolnienie zajętego przedmiotu spod zajęcia, postępowanie sądowe w przedmiocie zwolnienia spod egzekucji zajętej ruchomości staje się również bezprzedmiotowe, co miało miejsce w niniejszym postępowaniu, albowiem Komornik, do dnia zamknięcia rozprawy umorzył postępowanie egzekucyjne skierowane na wniosek wierzyciela do ruchomości w postaci samochodu marki V., rok produkcji 2005, nr VIN (...).

W takim zaś stanie sprawy, wydawanie przez Sąd orzeczenia jest bezprzedmiotowe i niezasadne, skoro prawa osoby trzeciej, tj. powoda nie są już naruszone przez egzekucję, a właściciel znów może korzystać z zajętej uprzednio ruchomości. Mając zatem powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w pkt I sentencji orzeczenia.

Orzeczenie o kosztach procesu zawarte w punkcie II Sąd oparł o treść art. 98 k.p.c. uznając, iż powód jako strona przegrywająca winien co do zasady ponieść koszty tego postępowania. Sąd odstąpił od obciążenia powoda pozostałymi kosztami na zasadzie art. 102 k.p.c., orzekając o tym w punkcie III wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód zaskarżając go w całości.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił naruszenie art. 126² k.p.c. poprzez wydanie wyroku w sprawie nieopłaconej. Wskazał, iż nieuiszczenie stosownej opłaty stanowi brak formalny pisma procesowego powodujący bezczynność sądu do czasu jego uzupełnienia w trybie art. 130-130² k.p.c. W niniejszej sprawie Sąd nie wezwał powoda do uzupełnienia wskazanego braku. Tym samym Sąd nie powinien wydawać orzeczenie w przedmiotowej sprawie i dokonać zwrotu pozwu.

Tak zarzucając wniósł o wydanie orzeczenia o zwrocie pozwu oraz zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja podlegała oddaleniu.

Na wstępie wskazać należy, że warunkiem dopuszczalności procesu jest istnienie powództwa objętego żądaniem. Do zakończenia postępowania rozpoznawczego może dojść przez wydanie orzeczenia o charakterze formalnym, bez rozstrzygnięcia sprawy co do istoty w postaci umorzenia postępowania albo orzeczenia merytorycznego, dotyczącego przedmiotu procesu – w postaci wyroku zawierającego rozstrzygnięcie spornego stosunku prawnego (art. 316 §1 k.p.c.)

W przypadku zaspokojenia roszczenia powoda przez pozwanego w toku procesu nie dochodzi do automatycznego umorzenia postępowania, jeżeli powód nie cofnie pozwu, ponieważ, w dalszym ciągu istnieje żądanie rozpoznania sprawy i orzeczenia o przedstawionym sporze. Samo zaspokojenie roszczenia bez cofnięcia pozwu, nie jest zatem przeszkodą merytoryczną rozpoznania sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 1999 r., III CKN 936/98).

Ma ono jednak wpływ na ocenę dochodzonego roszczenia, które na skutek braku decyzji procesowej powoda dotyczącej dalszego trwania postępowania (cofnięcia pozwu) jest poddane ocenie pod kątem jego zasadności. Sąd wydając rozstrzygnięcie musi mieć na uwadze stan rzecz istniejący w chwili zamknięcia rozprawy (zasada aktualności orzeczenia sądowego wyrażona w art. 316 §1 k.p.c.). Z kolei stan sprawy obejmuje zarówno jej okoliczności faktyczne, jak i obowiązujące przepisy, mogące stanowić podstawę prawną rozstrzygnięcia.

W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy miał także na uwadze, iż powództwo oparte o treść art. 841 § 1 k.p.c. zmierza do wyłączenia spod egzekucji składnika majątku należącego do osoby trzeciej. Sprowadza się zatem do ustanowienia przez Sąd zakazu prowadzenia konkretnej egzekucji z zajętego przedmiotu. Skoro zatem, taki jest cel tego powództwa, to zwolnienie tego przedmiotu spod egzekucji w toku sprawy powoduje upadek podstawy faktycznej dochodzonego roszczenia i odpadnięcie w jej wyniku podstawy do uwzględnienia powództwa.

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy powód pozwem wniesionym w dniu 5 sierpnia 2013 roku skierowanym przeciwko pozwanemu wystąpił z żądaniem zwolnienia spod egzekucji ruchomości w postaci samochodu marki V. (...), nr rej. (...), zajętego w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przez komornika sądowego B. B., w sprawie Km 315/13. Postanowieniem z dnia 9 sierpnia 2013 roku komornik sądowy na wniosek wierzyciela z dnia 5 sierpnia 2013 roku umorzył postępowanie egzekucyjne z ww. ruchomości (k. 32 akt sprawy). Powyższa okoliczność została podniesiona i poparta dowodami przez stronę pozwaną w odpowiedzi na pozew wniesiony w dniu 19 grudnia 2013 roku. Strona powodowa - pomimo nałożonego na nią obowiązku ustosunkowania się do wskazanej kwestii (k. 39 akt sprawy) - do dnia zamknięcia rozprawy przed Sądem I instancji, tj. 26 lutego 2014 roku, nie zajęła żadnego stanowiska w sprawie. Postanowienie komornika sądowego z dnia 9 sierpnia 2013 roku uprawomocniło się z dniem 5 września 2013 roku. Skutkiem powyższego było uchylenie czynności egzekucyjnej w postaci zajęcia ruchomości w postaci samochodu V. (...), nr rej. (...).

W ocenie Sądu II instancji, konsekwentne podtrzymywanie przez powoda żądania opartego o treść art. 841 k.p.c. wobec odpadnięcia jego podstawy faktycznej skutkowało tym, iż w momencie zamknięcia rozprawy żądanie to - jako pozbawione podstaw - musiało zostać oddalone.

Stąd też w przedstawionych powyżej okolicznościach sprawy, Sąd Okręgowy uznał za prawidłową decyzję Sądu Rejonowego o uznaniu powoda za stronę przegrywającą niniejsze postępowanie i obciążeniu go obowiązkiem zwrotu kosztów na rzecz strony pozwanej, stosownie do zasady odpowiedzialności za wynik postępowania wyrażonej w art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Bowiem oceny, czy dana strona wygrała proces, czy też go przegrała - należy dokonać porównując roszczenia dochodzone z uwzględnionymi. Dla oceny tej obojętne jest to, czy strona, która sprawę przegrała, ponosi winę za prowadzenie procesu. Sam bowiem fakt, iż sprawę przegrała, kwalifikuje ją jako stronę przegrywającą, obowiązującą do zwrotu kosztów przeciwnikowi (post. SN 9.10.1967, I CZ 81/67)

Jednocześnie - zdaniem Sądu Okręgowego - należało odmówić istotnego znaczenia prawnego podniesionemu w apelacji zarzutowi naruszenia art. 126² § 1 k.p.c., w zw. z art. 130² § 1 k.p.c., polegającego na wydaniu przez Sąd Rejonowy wyroku w nieopłaconej sprawie.

W nauce i orzecznictwie panuje bowiem ustabilizowany pogląd, wiążący się ze stadialnym tokiem procesu cywilnego, że braki formalne pozwu, a także uchybienia związane z opłaceniem zgłoszonego żądania, podlegają uzupełnieniu w trybie i pod rygorem wskazanym w art. 130 – 130³ k.p.c. jedynie na wstępnym etapie postępowania, który kończy doręczenie pozwu stronie przeciwnej (tak m. in orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 6.05.1955., IV CZ 75/55, z dnia 25.02.1954, II CZ 15/54, postanowienie z dnia 22.08.1974 r., II CZ 133/74, wyrok z dnia 8.09.1991 r. II CR 709/90, źródło Legalis).

Sąd II instancji miał na uwadze, iż przedmiotem zarzutu apelującego było powołanie się na zaniedbanie przez Sąd I instancji wezwania powoda do uiszczenia opłaty za etapie wnoszenia pozwu. Z tym to uchybieniem skarżący zdaje się wiązać taki skutek, iż sprawa nie powinna być w ogóle rozpoznana przez Sąd Rejonowy merytorycznie, Sąd ten bowiem

winien był zwrócić pozew. A jeżeli tego Sąd nie uczynił, to – w ocenie skarżącego – także na etapie postępowania przed Sądem Okręgowym możliwe jest dokonanie zwrotu pozwu w następstwie rozpoznania apelacji.

Wbrew zaprezentowanemu powyżej stanowisku Sąd Odwoławczy, pomimo tego, że dostrzega, iż pozew był dotknięty brakiem fiskalnym, który nie został usunięty, na obecnym etapie postępowania nie mógł zastosować wskazanych przez apelującego przepisów i dokonać zwrotu pozwu. Nadanie przez Przewodniczącego w Sądzie Rejonowym sprawie biegu wywołało bowiem taki skutek, jakby uchybień tych nie było, co uniemożliwia na późniejszym etapie wyciągnięcie z faktu nieopłacenia pozwu, konsekwencji. Po nadaniu sprawie biegu i rozstrzygnięciu o żądaniu strony, rygору zwrotu pozwu nie można już stosować. Takiego rozwiązania nie przewiduje bowiem regulacja zawarta w art. 386 k.p.c.

Wskazać jedynie należy, iż przepisy procedury cywilnej dają możliwość naprawienia przez Sąd Rejonowy swoich uchybień w zakresie zaniechania poboru i kontroli uiszczenia kosztów sądowych, gdyż umożliwiają obciążenie strony i ściąganie należności Skarbu Państwa z tego tytułu nawet po prawomocnym zakończeniu postępowania - art. 108¹ k.p.c. (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 30 września 2010 roku, w sprawie I CSK 555/09, Legalis).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy oddalił apelację powoda, czyniąc podstawą swojego rozstrzygnięcia art. 385 k.p.c.